

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Відділення поліції №2 (м.Кіцмань)
Чернівецького районного управління поліції
Головного управління Національної поліції у
Чернівецькій області
17.06.2026**

м. Київ, 2026

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 17.06.2026 здійснено відвідування Відділення поліції №2 (м.Кіцмань) Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Чернівецькій області (далі – ВП) групою НПМ у складі:

Григоров Михайло Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Юрку Анастасія Георгіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шевчук Олександр Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ключарьов Костянтин Олегович, представник громадської організації;

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Начальник ВП: Северин Олександр Іванович.

ВП розташоване за адресою: вул. Незалежності, буд. 48, м. Кіцмань, Чернівецька обл. (фото 1-2).

Серед позитивних напрямів удосконалення діяльності ВП слід відзначити впровадження моделі зразкового поліцейського офісу у форматі «Front-office», що забезпечує зручність та відкритість у взаємодії з громадянами, а також функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» – інструмента, призначеного для забезпечення належного процесу перебування осіб у місцях несвободи та дотримання їхніх прав.

Також слід зазначити, що працівниками ВП забезпечується інформування органів Військової служби правопорядку у Збройних Силах України про можливі адміністративні чи дисциплінарні правопорушення, вчинені військовослужбовцями.

У посадових інструкціях працівників ВП передбачено положення про заборону катувань відповідно до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

На виконання вимог частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, працівники поліції ВП пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідні посвідчення.

У ВП облаштовано кімнату для затриманих, кімнату для проведення слідчих (процесуальних) дій, кімнату для конфіденційного побачення затриманого із захисником тощо, які передбачені для належного режиму перебування та процесуального забезпечення прав затриманих осіб та відповідають вимогам національного законодавства і міжнародних стандартів.

У ВП функціонує система відеоспостереження, зокрема у кімнатах для проведення слідчих дій, кімнаті для проведення конфіденційної зустрічі з адвокатом. Термін зберігання записів з камер відеоспостереження не менше 30 діб, що відповідає вимогам Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026.

Окрім того, відповідно до вимог абзацу другого частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних», у ВП наявні попереджувальні знаки щодо здійснення відеоспостереження при вході до відповідних зон.

У ВП забезпечено доступність приміщень загального користування для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Також у ВП облаштовано захисну споруду цивільного захисту, яка забезпечує можливість захисту населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування ВП групою НПМ здійснено 21.08.2024. За результатами відвідування виявлено наступні порушення прав затриманих осіб:

- на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

- на професійну правничу допомогу;

- на охорону здоров'я та медичну допомогу;

- на належні умови тримання;

- осіб з інвалідністю та інші порушення.

Слід зазначити, що рекомендації, надані за результатами попереднього відвідування, виконано, виявлені порушення та недоліки усунуто.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. У порушення вимог частини 4 статті 216 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та частини 3 статті 8 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» в окремих випадках у діяльності ВП зафіксовано недоліки щодо порядку реагування та розгляду повідомлень про можливі кримінальні правопорушення, які за інформацією заявників (потерпілих) вчинені працівниками поліції, без своєчасного та невідкладного інформування відповідного територіального управління Державного бюро розслідувань (далі – ТУ ДБР), а також відповідної реєстрації таких відомостей у Єдиному реєстрі досудових розслідувань (далі – ЄРДР).

За результатами перевірки фактів, викладених у цих зверненнях, працівниками поліції кримінальні провадження не реєструвались, до відповідного ТУ ДБР інформація та повідомлення не направлялись.

Такий підхід, за якого дії працівників поліції оцінюються самими працівниками поліції, не може вважатися об'єктивним та суперечить вимогам кримінального процесуального законодавства.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) наголошує, що довіра до заборони катувань та жорстокого поводження підривається, коли посадовці, відповідальні за такі дії, уникають покарання. Відсутність швидкої, ефективної реакції на повідомлення про жорстоке поводження створює умови для безкарності та ставить під загрозу правозахисні принципи, підриває основи демократичного суспільства, оскільки відповідальні за розслідування та контроль особи ризикують стати співучасниками цих порушень.

Європейський комітет вважає, що навіть за відсутності формальної скарги органи влади мають бути зобов'язані за законом негайно відкривати кримінальні провадження та здійснювати їх розслідування при надходженні достовірної інформації про неналежне поводження. Для посилення відповідальності слід встановити обов'язок посадовців (поліцейських, керівництва в'язниць тощо) своєчасно повідомляти відповідні органи про такі випадки.

Крім того, Європейський комітет зазначає, що дисциплінарне розслідування є додатковим засобом проти жорстокого поводження і може здійснюватися паралельно до процедури кримінального розслідування. Дисциплінарна провинність кожного відповідного службовця має бути об'єктом систематичного контролю, незалежно від того, чи правопорушення, про яке йдеться, було визнане кримінальним злочином (CPT/Inf(2004)28-part) п. 37).

2. Під час відвідування встановлено, що до ВП протягом 2026 року надходили повідомлення громадян про можливе вчинення військовослужбовцями кримінальних правопорушень.

Так, протягом 2026 року до чергової частини ВП надходили повідомлення про можливе незаконне позбавлення волі (викрадення) особи військовослужбовцями Територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Водночас встановлено, що за вказаними повідомленнями, попри наявність відомостей, які могли свідчити про вчинення військовослужбовцями кримінальних правопорушень, інформація до відповідного ТУ ДБР для вирішення питання в межах визначеної законом підслідності не направлялася.

Таким чином, посадовими особами ВП не забезпечено дотримання вимог та частини 3 статті 8 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» та вимог пункту 3 частини 4 статті 216 КПК України, якими визначено підслідність Державного бюро розслідувань щодо кримінальних правопорушень, учинених військовослужбовцями, та обов'язок забезпечити направлення відповідної інформації до компетентного органу досудового розслідування.

3. У порушення вимог підпункту 11 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських» встановлено, що в період з березня 2026 року по дату відвідування ВП посадовими особами ВП не забезпечено проведення щотижневих комісійних обстежень службових приміщень та транспортних засобів з метою виявлення і вилучення сторонніх предметів, які можуть бути використані затриманими особами для заподіяння собі чи іншим особам тілесних ушкоджень.

4. У ВП порушуються вимоги пункту 11 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями (Правила Нельсона Мандели) та пункту 18.2 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R(2006) 2 Комітету Міністрів держав – членів Ради Європи). Зокрема, механізм провітрювання кімнати для затриманих розташований поза її межами та може бути активований виключно працівниками поліції ВП, без можливості самостійного користування затриманими особами. Окрім того, на момент відвідування зазначений механізм не функціонував, що унеможливлювало належне провітрювання кімнати для затриманих.

У своїй Одинадцятій Загальній доповіді [CPT/Inf (2001) 16] Європейський комітет наголошує, що заходи безпеки щодо окремих категорій утримуваних осіб є допустимими, проте вони не повинні позбавляти таких осіб доступу до свіжого повітря та природного освітлення. Світло і повітря є базовими фізіологічними потребами людини, а отже – невід'ємними правами кожного, хто тримається під вартою. Відсутність доступу до сонячного світла та свіжого повітря створює умови, сприятливі для розвитку і поширення інфекційних захворювань, зокрема туберкульозу.

Інші порушення.

5. При вивченні протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, в окремих випадках, зафіксовано порушення щодо їх відповідності вимогам кримінального процесуального законодавства.

Так, у порушення вимог статті 104 КПК України службові особи ВП у протоколах про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, у поодиноких випадках, не зазначають час закінчення проведення процесуальної дії та місце фактичного затримання.

Зокрема зазначена інформація відсутня у протоколі про затримання П. (не зазначено час початку та час закінчення проведення процесуальної дії, а також місце складання протоколу), Д. (не зазначено час початку та час закінчення проведення процесуальної дії, а також місце фактичного затримання), П. (не зазначено час початку та час закінчення проведення процесуальної дії, а також місце фактичного затримання), Г. (не зазначено час початку та час закінчення проведення процесуальної дії) та в інших.

Кримінальне процесуальне законодавство України чітко регламентує дії уповноважених службових осіб, які здійснюють затримання, а також хід і результати проведення процесуальної дії, які мають фіксуватись у протоколі.

6. Встановлено порушення вимог пункту 3.10 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, що полягає у розміщенні вогнегасників у довільному порядку, без дотримання встановлених вимог.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції у Чернівецькій області забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування ВП.

Відділенню поліції №2 (м.Кіцмань) Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Чернівецькій області:

1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності ВП та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому.

2. Забезпечити внесення до ЄРДР відомостей про кримінальні правопорушення, віднесені до підслідності Державного бюро розслідувань, та невідкладне інформування ТУ ДБР відповідно до частини 4 статті 216 КПК України.

3. Запровадити у ВП внутрішній контрольний механізм за своєчасним направленням до територіальних підрозділів ДБР повідомлень про можливі неправомірні дії працівників поліції, а також забезпечити проведення службових розслідувань за кожним подібним фактом.

4. Забезпечити дотримання працівниками ВП вимог статті 104 КПК України.

5. Забезпечити належне функціонування у КЗ системи вентиляції та можливість самостійного провітрювання затриманими особами.

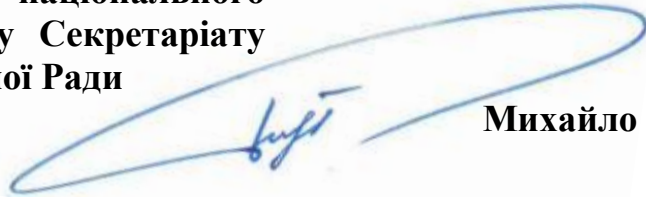
6. Забезпечити належне розміщення вогнегасників в приміщеннях ВП.

7. Забезпечити проведення щотижневих комісійних обстежень службових приміщень і транспортних засобів у встановленій періодичності.

Додаток:

1. Фотознімки, отримані за результатами відвідування ВП на 4 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ,
головний спеціаліст відділу
інспектування об'єктів контролю в
правоохоронних, судових органах та
військових формувань Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Михайло ГРИГОРОВ

Фотознімки, отримані за результатами відвідування РУП**Фото 1.****Фото 2.**

Фото 3.

Фото 4.

Фото 5.

Фото 6.

Фото 7.

Фото 8.

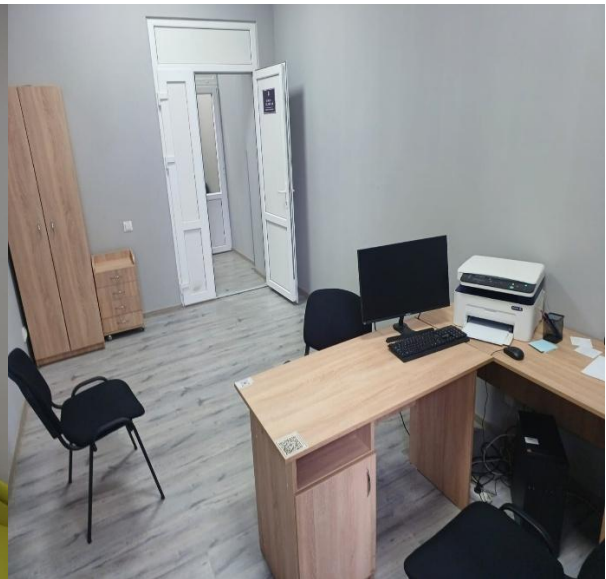

Фото 9.**Фото 10.**